

II. ძირითადი საპროექტო გადაწყვეტილებანი

შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება "ჩენელ ენერჯი (ფოთი) ლიმიტედ საქართველოს" მიერ სახელმწიფო ეკოლოგიურ ექსპერტიზაზე წარმოდგენილი "ფოთის ნავსადგურში შავი ნავთობპროდუქტებისა და ნედლი ნავთობის გადასატვირთი ტერმინალის ექსპლუატაციის შედეგად ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევების ნორმატივების პროექტი" შედგენილია "ფოთის ნავსადგურში შავი ნავთობპროდუქტებისა და ნედლი ნავთობის გადასატვირთი ტერმინალის მშენებლობის II საფეხურის პროექტის" გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის ტექნოლოგიურ სქემაში ცვლილებებთან დაკავშირებით, რაც გამოიწვია ნედლი ნავთობისა და ნავთობპროდუქტების გადასატვირთი ესტაკადის ადგილმონაცვლეობამ პირვანდელ პროექტში არსებული მონაცემებიდან. შ.პ.ს. "ჩენელ ენერჯი (ფოთი) ლიმიტედ საქართველოს" ზემოაღნიშნულ პროექტსა და გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშზე, რომელშიც არ არის გათვალისწინებული გადასატვირთი ესტაკადის ცვლილება, გააჩნია როგორც "სახელმწიფო ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნა პროექტზე (№62 11.12.02წ.), ასევე გარემოსდაცვითი ნებართვა (№0020 13.12.02წ.).

ტექნოლოგიურ სქემაში ზემოთ აღნიშნული ცვლილებების შედეგად მოსალოდნელი იყო შეცვლილიყო ატმოსფერული ჰაერის ემისიების გავრცელების არეალი (ზონა), რაც თავის მხრივ შეცვლიდა სანიტარული დაცვის ზონის ფარგლებს. აღნიშნულთან დაკავშირებით წარმოდგენილ იქნა "ფოთის ნავსადგურში შავი ნავთობპროდუქტებისა და ნედლი ნავთობის გადასატვირთი ტერმინალის ექსპლუატაციის შედეგად ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევების ნორმატივების პროექტი" და "გარემოში მავნე ნივთიერებათა გამოყოფის ინვენტარიზაციის ტექნიკური ანგარიში", რომლებშიც, ტექნოლოგიურ სქემაში ცვლილებების შესაბამისად მოცემულია: ემისიის წყაროთა დახასიათება; დადგენილია ემისიათა სიმძლავრეები (გრ/წმ, ტ/წელ.); გაანგარიშებულია დაბინძურების წყაროების ჯგუფებიდან და ფართობისეული დაბინძურების წყაროებიდან მავნე ნივთიერებებით ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების შესაძლო სიდიდეები; გაკეთებულია ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა გაბნევის ანგარიშის ანალიზი; დადგენილია ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევების ყოველწლიური ნორმები 2004-დან 2008 წლის ჩათვლით.

ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ემისიების რაოდენობებისა და შემდგომში მათი ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევების ნორმების გარდა განხილულ იქნა მოსალოდნელი

ცვლილებები სანიაღვრე-საწარმოო წყლების შეკრებისა და გაწმენდის სისტემებთან დაკავშირებით, რაც შეიძლება მოჰყვეს ნედლი ნავთობისა და შავი ნავთობპროდუქტების სარკინიგზო ესტაკადის ადგილმონაცვლეობას. აღნიშნულთან დაკავშირებით დადგენილ იქნა, რომ ესტაკადის ადგილმონაცვლეობა მნიშვნელოვან ცვლილებებს სანიაღვრე-საწარმოო წყლების მიღებასა და გაწმენდასთან დაკავშირებით არ მოიცავს, რადგან, როგორც სარეზერვუარო პარკის, ასევე თვით სარკინიგზო ესტაკადის ტექნიკური და ტექნოლოგიური ცვლილებები არ ხორციელდება. რაც შეეხება სანიაღვრე-საწარმოო წყლების გაწმენდას, იგი მოხდება ძირითად გზშ-ს ანგარიშში მოცემული სქემისა და პირობების მიხედვით.

წარმოდგენილი დოკუმენტაციის სახელმწიფო ეკოლოგიური ექსპერტიზის პროცესში დამოუკიდებელ ექსპერტთა მიერ ჩამოყალიბებული შენიშვნები ასახულია წინამდებარე დასკვნის III თავში.

III. შენიშვნები

1. ფოთის ნავსადგურში შავი ნავთობპროდუქტებისა და ნედლი ნავთობის გადასატვირთი ტერმინალის მშენებლობის II საფეხურის 30.08.02 წელს წარმოდგენილი გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშში ასახულ ატმოსფერული ჰაერის მონიტორინგთან დაკავშირებით განსაკუთრებული ყურადღება მიექცეს სანიტარული დაცვის ზონის საზღვარზე ზღვრულად დასაშვებ გაფრქვევების ნორმების შესრულების საკითხებს. გაფრქვევების ნორმების გადაჭარბების შემთხვევაში შექმნავენ უსაფრთხო საფრქვევების დონეების შემამცირებელი ღონისძიებები.
2. პროექტში მოცემული სტრატეგიის შესაბამისად შექმნავენ და დამტკიცებული იქნეს:
  - გარემოსდაცვითი მონიტორინგის კონკრეტული გეგმა მის შესრულებაზე პასუხისმგებელი იურიდიული და/ან ფიზიკური პირების მითითებით;
  - ავარიული რეაგირების გეგმა მის შესრულებაზე პასუხისმგებელი იურიდიული და/ან ფიზიკური პირების მითითებით; ორივე გეგმა შეთანხმდეს ფოთის გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების რეგიონალურ სამმართველოსთან;
  - აღნიშნული გეგმების ერთი ეგზემპლარი წარმოდგენილი იქნას საქართველოს გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების სამინისტროში.

IV. დამატებითი პირობები

1. ობიექტის ექსპლუატაციაში გაშვების მზადყოფნასთან დაკავშირებით შექმნილი მიმღები კომისიის შემადგენლობაში გათვალისწინებული იქნას საქართველოს გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების სამინისტროს წარმომადგენლის მონაწილეობა;
2. პროექტით გათვალისწინებული სამუშაოების მიმდინარეობისა და დასკვნაში მოყვანილი შენიშვნების შესრულების შესახებ, ყოველი წლის ოქტომბრის თვეში, წარდგინდეს იქნას შესაბამისი ანგარიში ფოთის გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების რეგიონალურ სამმართველოში;
3. ობიექტი გარემოსდაცვით სახელმწიფო ინსპექტირებას ექვემდებარება წელიწადში ერთხელ, ფოთის გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების რეგიონალური სამმართველოს მიერ.

V. დასკვნა

შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება "ჩენელ ენერჯი (ფოთი) ლიმიტედ საქართველოს" მიერ, გარემოსდაცვითი ნებართვის მიღების მიზნით სახელმწიფო ეკოლოგიურ ექსპერტიზაზე წარმოდგენილი "ფოთის ნავსადგურში შავი ნავთობპროდუქტებისა და ნედლი ნავთობის გადასატვირთი ტერმინალის ექსპლუატაციის შედეგად ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევების ნორმატივების პროექტი"-ს მიხედვით საქმიანობის განხორციელება შესაძლებელია.

საქმიანობის დაწყებამდე გათვალისწინებული იქნას წინამდებარე დასკვნის III თავში მოყვანილი შენიშვნები და IV თავში მოყვანილი I პირობა.

სახელმწიფო ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის მოქმედება განისაზღვრება ოცი წლის ვადით მისი გაცემის თარიღიდან.

სახელმწიფო ეკოლოგიური ექსპერტიზის
საექსპერტო კომისიის თავმჯდომარე

რენო ცხვიტაია
(სახელი, გვარი, ხელმოწერა)